

UiO **•** **Institutt for informatikk**

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

IN1020 - Introduksjon til datateknologi

Forelesning – 30.10.2019

Lagene spiller sammen

Håkon Kvale Stensland

simula

Plan for ”nettverksdelen” av IN1020

- 27. august – Datanett – En introduksjon
- 23. oktober – Historien til datanettverk
Lagdeling i Internettarkitekturen
- 29. oktober – Kryptering
- **30. oktober – Lagene spiller sammen**
- 5. november – *Ingen forelesning*
- 6. november – Tjenester i Internett

Lagene spiller sammen

- Liten repetisjon fra forrige onsdag...
- Dere har lært om lagene, men hvordan virker dette i praksis?
- Utgangspunkt i Ethernet / IP / TCP / Applikasjonslag
- Trafikkpolitiet i Internett (ISP og congestion control)
- Hvordan oversettes tekstlige maskinnavn navn til IP-adresser (DNS)

Lagene i Internett (TCP/IP referansemodellen)

Applikasjonslag

<http://www.uio.no>

Transportlag

192.168.1.5:80

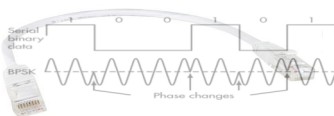
Nettverkslag

192.168.1.5

Linklag

A1:B2:C3:D4:E5:F6

Fysiske lag

Nettverkslag

Linklag

Fysiske lag

Applikasjonslag

Transportlag

Nettverkslag

Linklag

Fysiske lag

*Kan også inneholde en header,
men det bestemmer applikasjonen*

Repetisjon: Lag 5 - Applikasjonslaget

- Lag med tjenester for applikasjoner:
- Eksempler:
 - Nettlesere (WWW)
 - E-post
 - Filoverføring
 - P2P
- *Mer om dette 2. november (Tjenester i Internett)!*

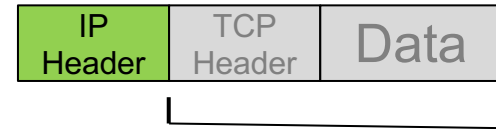

Repetisjon: Lag 4 - Transportlaget

- TCP: HTTP, E-post, filoverføring, etc.
- UDP: Strømming av video og lyd
- Bruker «port» som en unik identifikator.
 - Representeres med et 16-bit heltall

TCP Segment Header Format								
Bit #	0	7	8	15	16	23	24	31
0	Source Port				Destination Port			
32	Sequence Number							
64	Acknowledgment Number							
96	Data Offset	Res	Flags			Window Size		
128	Header and Data Checksum				Urgent Pointer			
160...	Options							

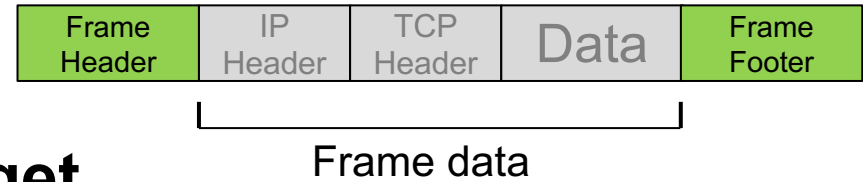
UDP Datagram Header Format								
Bit #	0	7	8	15	16	23	24	31
0	Source Port				Destination Port			
32	Length				Header and Data Checksum			

Repetisjon: Lag 3 - Nettverkslaget

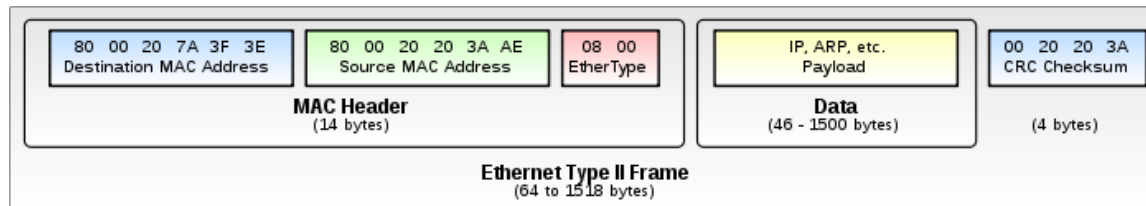
- Den mest brukte nettverkslagsprotokollen i dag er Internet Protocol (IP). Den mest brukte versjonen er IPv4.
- IPv4 bruker en 32-bit adresse, (4.3×10^9)
 - Representeres med fire 8-bit heltall: 192.168.1.101
- Den nye versjonen, IPv6 har 128-bit adresser (3.4×10^{38})

Version		IHL		Type of Service		Total Length			
Identification				Flags		Fragment Offset			
Time to Live			Protocol		Header Checksum				
Source IP Address									
Destination IP Address									
IP Options (optional)						Padding			
Data									
More Data...?									

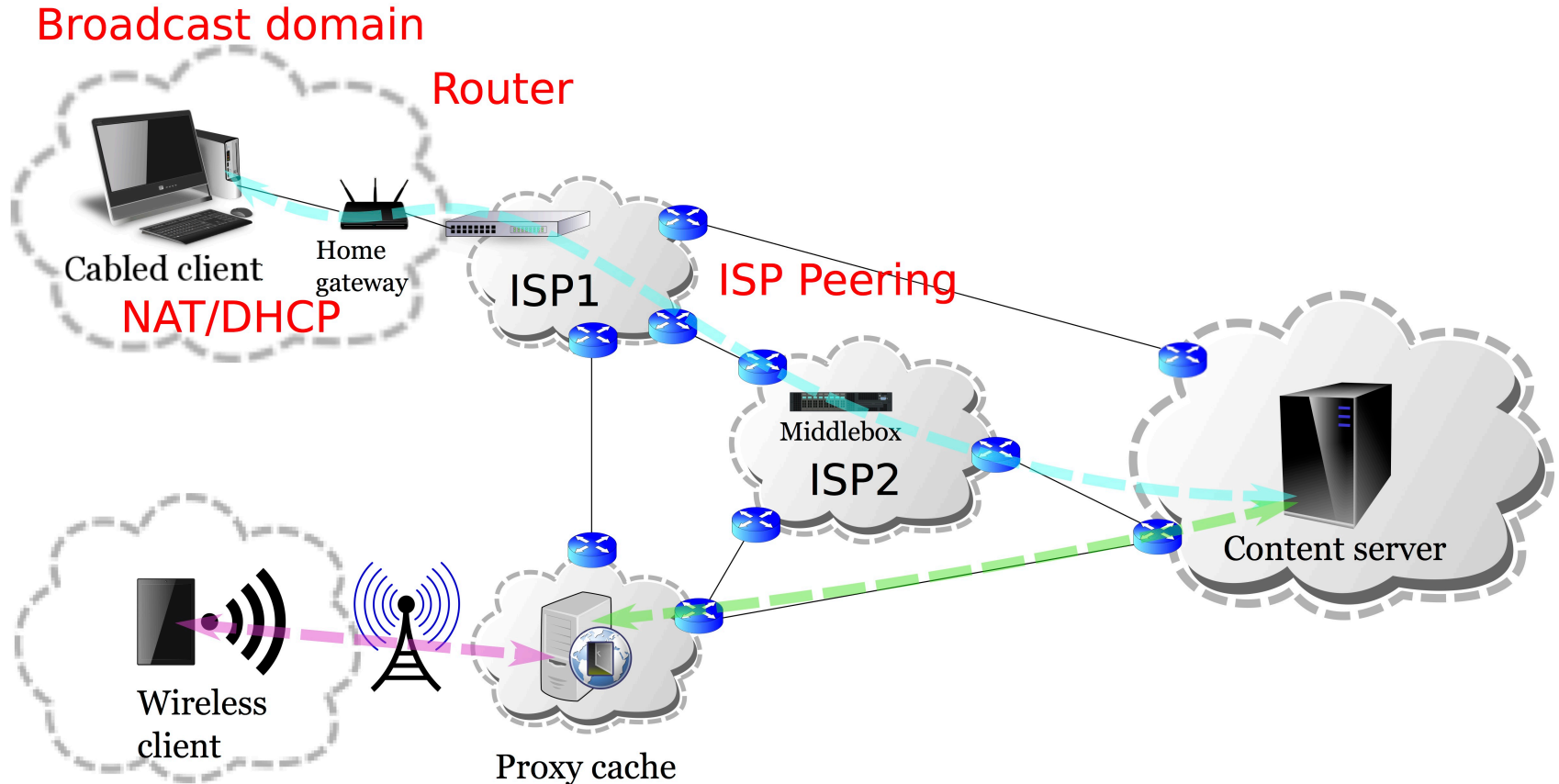

Repetisjon: Lag 2 - Linklaget

- Det vanligste linklagene er "Ethernet", og "WiFi". Disse er ganske like, men har noen forskjeller.
- Bruker en 6-byte adresse (48-bit) som ofte er lagret i nettverkskortet
 - MAC-adresse, brukes både på WiFi og Ethernet.
 - Hver *byte* representeres med en *heksadesimal* verdi: 07:01:02:01:2C:4B

Lokale nett (LAN) og Internett (WAN)

Hva er en IP-adresse

- Hvordan kan man sende til en annen maskin på tvers av mange små nettverk?
- Ved hjelp av adresser som er «unike» på hele Internett
- Postadresse:
 - Dag Langmyhr, Ole Johan Dahls hus, Gaustadalleen 23B, 0373 Oslo, Norge
- IP-adresse
 - Tilsvarende prinsipp, men skiller bare mellom adresser innenfor og utenfor det lokale nettverket.
 - Er adressen på mitt lokale nett?
 - Ja: Lever pakken rett til mottakeren
 - Nei: Send til router, som får ansvaret for å sende videre på Internett

Lokalnettverk (LAN) og subnett

IP/Internett

Linklaget

- Internett er et sammenkobling av mindre, separate nettverk.
- Koblet sammen med switch og/eller HUB (lag 2*)
 - Switch: filtrerer og videresender.
 - HUB: Videresender det som kommer inn på alle porter
- For å sende en pakke til en maskin utenfor ditt lokale nettverk må den sendes til en router som vet hvor den skal videresendes.

To subnett koblet
sammen med routere

Nettverk: 192.168.1.0
Maske: 255.255.255.0
Gateway: 192.168.1.1

Router:
192.168.1.1

Nettverk: 172.25.31.0
Maske: 255.240.0.0
Gateway: 172.16.0.1

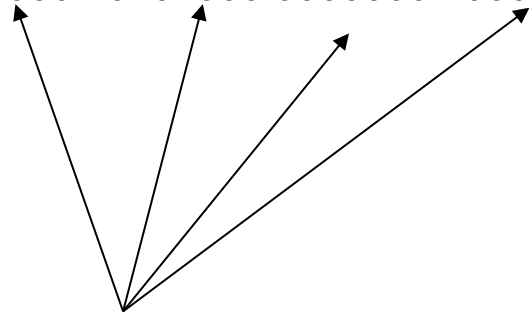
Router:
172.16.0.1

IP-adresser (IPv4)

IP-adresse

192.168.1.5

11000000.10101000.00000001.00000101

Oktetter:
Består av 8 bits hver. Maks verdi for hver oktett er 255

Nettverksmaske

255.255.0.0

11111111.11111111.00000000.00000000

Masken angir hvilke bits som definerer dette subnettet.

Bits som er satt til 0 kan varieres for å angi IP-adresser i subnettet.
(vertsaddressedel)

Bits som er satt til 1 angir delen av IP-adressen som definerer hvilket nettverk vertene tilhører.

CIDR- og punktnotasjon av subnett

- Nettverksmasken består alltid av en sammenhengende serie "1" deretter en sammenhengende serie "0"
 - Eks: 255.255.255.0
 - 11111111.11111111.11111111.00000000
- Det er to vanlige måter å notere omfanget av et subnett:
 - Punktnotasjon:
 - eks. 192.168.1.0
 - må da oppgi nettverksmaske: 255.255.255.0
 - CIDR (Classless Inter-Domain Routing) notasjon
 - 192.168.1.0/24
 - Vanlig punktnotasjon først.
 - Tallet etter skråstreken angir hvor mange bits nettverksmasken består av

Vertsdel

Nettverksdel

Regne ut subnett fra en IP + nettverksmaske

En maskin i nettet har IP $192.168.1.5 = 11000000.10101000.00000001.00000101$

Nettverksmasken er $255.255.255.0 = .11111111.11111111.11111111.00000000$

For å finne subnettadressen til maskinen må du gjøre en bitvis **AND** operasjon mellom IP-adressen og nettverksmasken.

$11000000.10101000.00000001.00000000 = \mathbf{192.168.1.0}$

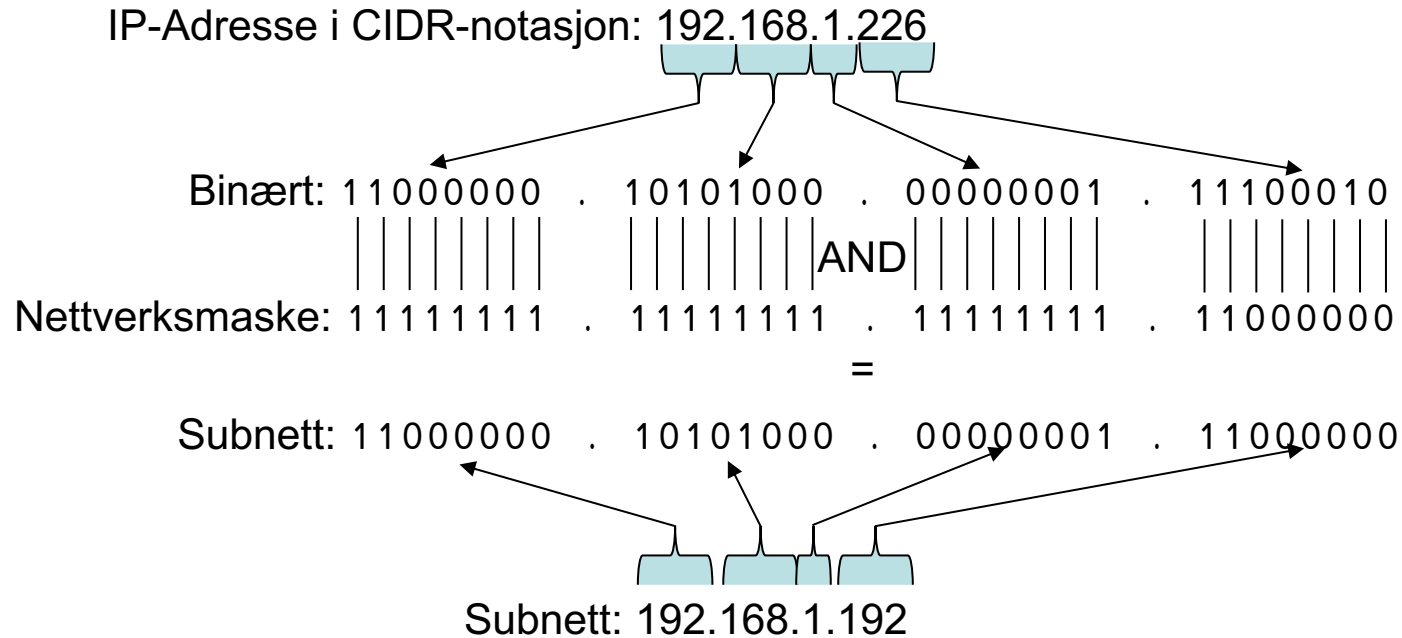
Dette er den første IP-adressen i subnettet og brukes til å identifisere subnettet.

Kringkasting (send til alle)

- En melding som sendes ut på en spesiell adresse.
- Leveres til alle enheter som er koblet på samme LAN
 - Nettverkslaget(MAC): FF:FF:FF:FF:FF:FF
 - IP/Internett: 255.255.255.255
 - For en maskin på et subnett, finner du kringkastingsadressen ved å gjøre en bitvis OR-operasjon mellom maskinens IP-adresse og bit komplement (bitvis invers) av nettverksmasken.
 - Eks: IP-adresse 192.168.1.5 nettverksmaske: 255.255.255.0
 - $(192.168.1.5) \text{ OR } (0.0.0.255) = 192.168.1.255$

Eksempel: subnettadresse fra IP / nettverksmaske

Eksempel: kringkastingsadresse fra IP / nettverksmaske

IP-Adresse i CIDR-notasjon: 192.168.1.226

Binært: 11000000 . 10101000 . 00000001 . 11100010

OR

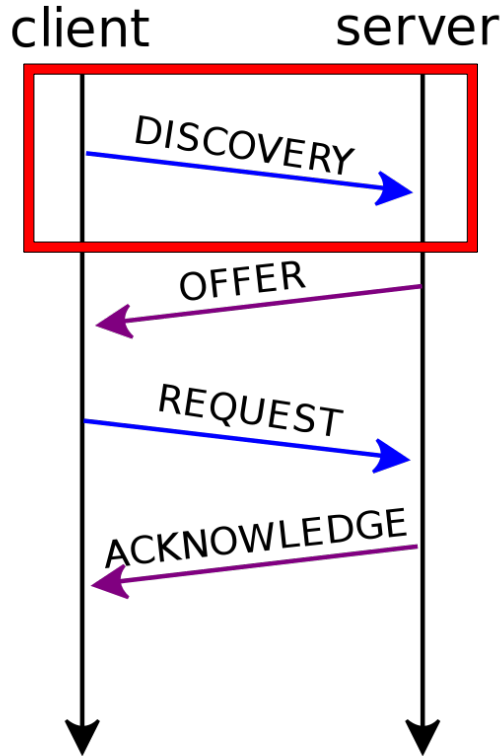
Invers nettverksmaske: 00000000 . 00000000 . 00000000 . 00111111

=

Subnett: 11000000 . 10101000 . 00000001 . 11111111

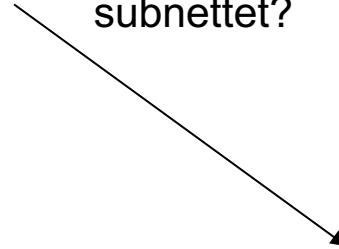
Subnett: 192.168.1.255

DHCP - Automatisk utdeling av IP-adresser

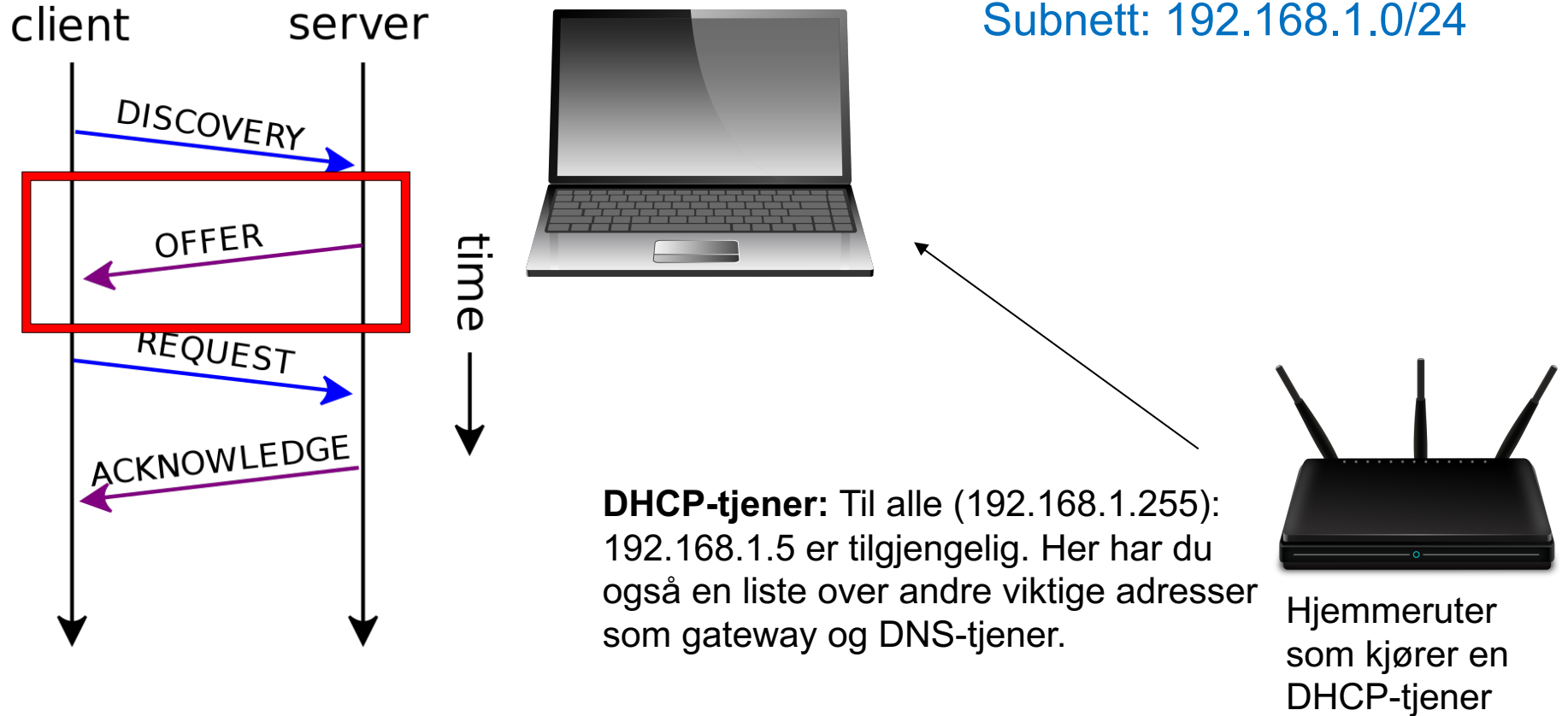
Subnett: 192.168.1.0/24

Ny maskin: Til alle (192.168.1.255):
finnes det en maskin med myndighet
til å dele ut IP-adresser på dette
subnettet?

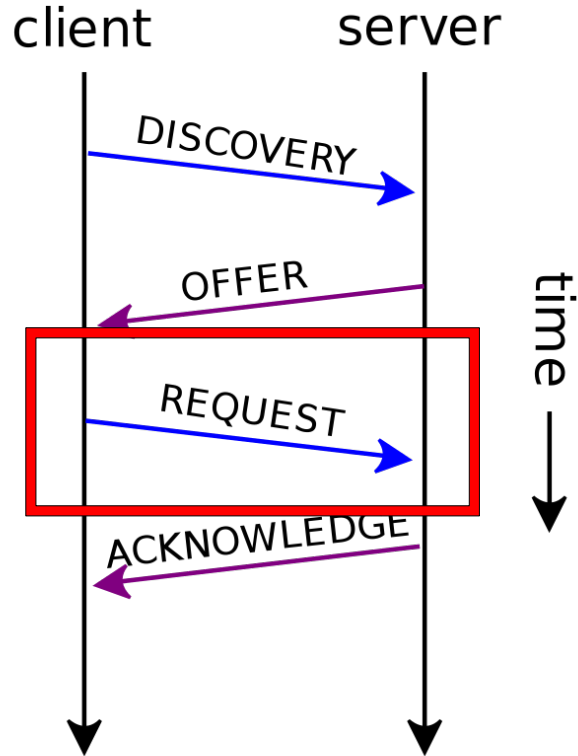

Hjemmeruter
som kjører en
DHCP-tjener

DHCP - Automatisk utdeling av IP-adresser

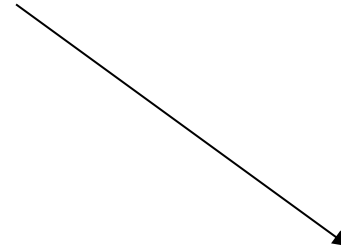

DHCP - Automatisk utdeling av IP-adresser

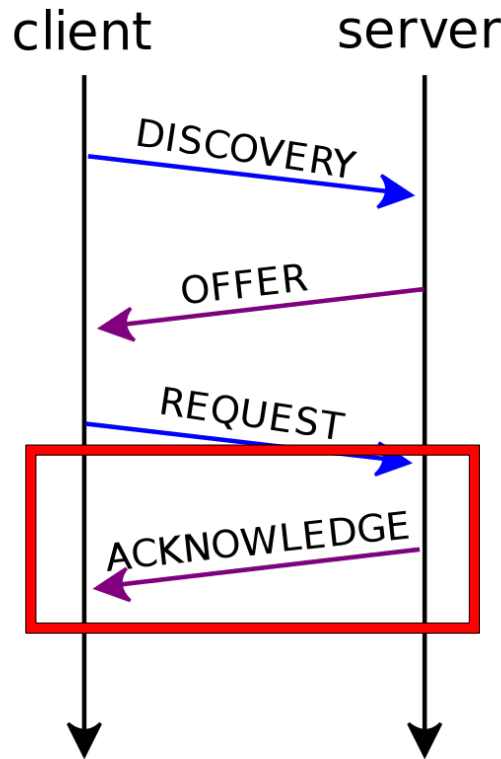
Subnett: 192.168.1.0/24

Ny maskin: Til alle (192.168.1.255):
Ja takk!

Hjemmeruter
som kjører en
DHCP-tjener

DHCP - Automatisk utdeling av IP-adresser

Subnett: 192.168.1.0/24

DHCP-tjener:

Da har jeg skrevet opp at 192.168.1.5 er i bruk av deg for en periode på 24 timer. Ha en fin dag!

Hjemmeruter som kjører en DHCP-tjener

ARP – Koblingen mellom nettverk og IP

- Nettverkskortene har en 6 byte lang media access control (MAC)-adresse som brukes til å identifisere maskinen innenfor et kringkastingsdomene (broadcast domain).
- For at IP skal fungere, må avsenderen vite hvilken MAC-adresse pakken skal sendes til.
- Address Resolution Protocol(ARP) kobler IP (Internett) og MAC (Linklaget).

ARP-protokollen

Maskin 1 ønsker å kontakte 192.168.1.100

ARP-forespørsel
Avsender: 11:22:33:44:55:66
Mottager: FF:FF:FF:FF:FF:FF
(kringkasting)
"Hvem har 192.168.1.100?"

Router
IP: 192.168.1.1
MAC: F1:1B:14:12:A1:9F

Laptop 2
IP: 192.168.1.100
MAC: AA:BB:CC:DD:EE:FF

Maskin 1
IP: 192.168.1.150
MAC: 11:22:33:44:55:66

Laptop 1
IP: 192.168.1.200
MAC: A1:B2:C3:D4:E5:F6

ARP-protokollen

Maskin 1 ønsker å kontakte 192.168.1.100

Router
IP: 192.168.1.1
MAC: F1:1B:14:12:A1:9F

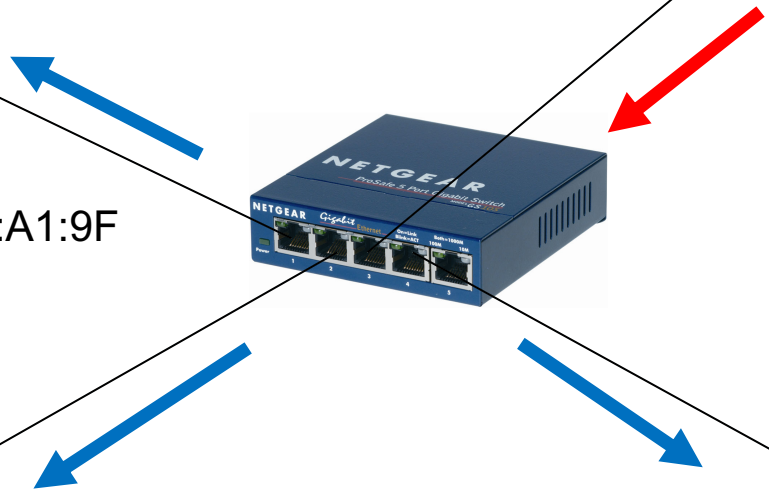
Laptop 2
IP: 192.168.1.100
MAC: AA:BB:CC:DD:EE:FF

Maskin 1
IP: 192.168.1.150
MAC: 11:22:33:44:55:66

Laptop 1
IP: 192.168.1.200
MAC: A1:B2:C3:D4:E5:F6

ARP-protokollen

Maskin 1 ønsker å kontakte 192.168.1.100

Router
IP: 192.168.1.1
MAC: F1:1B:14:12:A1:9F

Laptop 2
IP: 192.168.1.100
MAC: AA:BB:CC:DD:EE:FF

ARP-svar
"Det er meg! Min MAC-adresse er
AA:BB:CC:DD:EE:FF

Maskin 1
IP: 192.168.1.150
MAC: 11:22:33:44:55:66

Laptop 1
IP: 192.168.1.200
MAC: A1:B2:C3:D4:E5:F6

ARP-protokollen

Maskin 1 ønsker å kontakte 192.168.1.100

Router
IP: 192.168.1.1
MAC: F1:1B:14:12:A1:9F

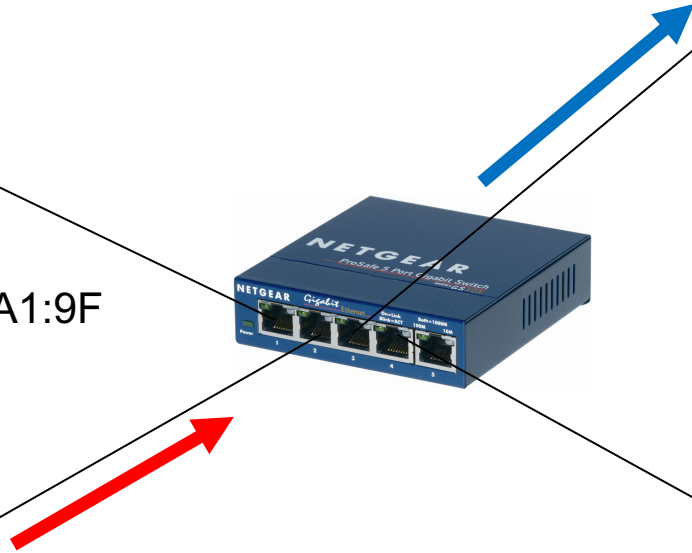
Laptop 2
IP: 192.168.1.100
MAC: AA:BB:CC:DD:EE:FF

Maskin 1
IP: 192.168.1.150
MAC: 11:22:33:44:55:66

Laptop 1
IP: 192.168.1.200
MAC: A1:B2:C3:D4:E5:F6

ARP-protokollen

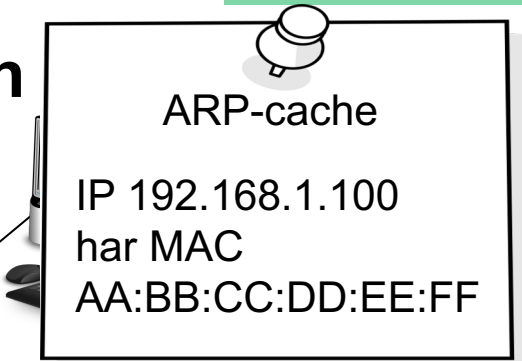
Maskin 1 ønsker å kontakte 192.168.1.100

Router
IP: 192.168.1.1
MAC: F1:1B:14:12:A1:9F

Laptop 2
IP: 192.168.1.100
MAC: AA:BB:CC:DD:EE:FF

Maskin 1
IP: 192.168.1.150
MAC: 11:22:33:44:55:66

Laptop 1
IP: 192.168.1.200
MAC: A1:B2:C3:D4:E5:F6

ARP-tabell på sudur (login.ifi.uio.no)

```
apetlund — apetlund@sudur:~ — ssh login.ifi.uio.no — 83x24
[apetlund@sudur ~]$ arp -ne
Address          HWtype  HWaddress          Flags Mask          Iface
129.240.65.63    ether   b8:ac:6f:d2:69:48  C                   bond0
129.240.65.31    ether   00:50:56:a9:97:22  C                   bond0
129.240.65.61    ether   84:2b:2b:ff:d5:b4  C                   bond0
129.240.65.59    ether   78:45:c4:f8:16:ee  C                   bond0
129.240.65.29    ether   00:50:56:a9:b8:c7  C                   bond0
129.240.65.50    ether   02:a0:98:09:96:84  C                   bond0
129.240.65.41    ether   bc:30:5b:3a:cb:40  C                   bond0
129.240.65.2     ether   b8:ac:6f:90:cd:0e  C                   bond0
129.240.65.254   ether   ec:30:91:e1:d5:c0  C                   bond0
129.240.65.48    ether   00:50:56:a9:97:22  C                   bond0
129.240.65.25    ether   00:25:64:ff:06:a8  C                   bond0
129.240.65.37    ether   00:50:56:a9:19:f2  C                   bond0
129.240.65.60    ether   b8:ac:6f:d2:6b:a0  C                   bond0
129.240.65.51    ether   02:a0:98:09:96:80  C                   bond0
129.240.65.21    ether   5c:26:0a:fc:94:8c  C                   bond0
129.240.65.58    ether   78:45:c4:f8:5b:9b  C                   bond0
129.240.65.28    ether   00:50:56:a9:80:ec  C                   bond0
129.240.65.87    ether   78:2b:cb:4c:6e:cd  C                   bond0
129.240.65.1     ether   00:00:0c:07:ac:03  C                   bond0
129.240.65.253   ether   ec:30:91:e1:fd:00  C                   bond0
129.240.65.56    ether   00:50:56:a9:a8:c0  C                   bond0
[apetlund@sudur ~]$
```

- Om kringkastingsdomenet inneholder for mange enheter, kan det by på problemer:
 - ARP går til alle maskiner i kringkastingsdomenet. Om domenet er for stort kan dette stjele kapasitet som burde ha vært brukt til å overføre data.
 - DHCP-forespørsler går også til alle -> samme problem.
- Avanserte switcher kan filtrere ARP og DHCP for å beskytte mot overbelastning fra kringkastet trafikk.
- ARP kan også brukes til å finne duplikat IP-adresser:
 - "Hvem har IP 0.0.0.0" sendes til MAC
FF:FF:FF:FF:FF:FF
 - Svar fra alle: IP kommer flere ganger = feil

Én IP-adresse – mange porter

Men du ønsker å kjøre mange tjenester på samme maskin.
Hvordan skiller man tjenestene fra hverandre?

IP: 192.168.1.5

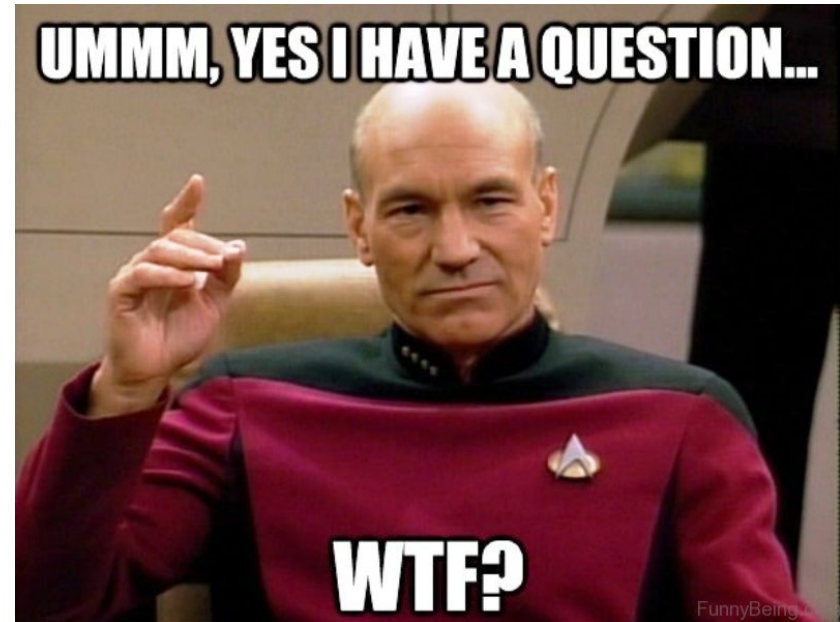
Transportprotokollene (UDP, TCP) implementerer ”porter” som muliggjør totalt 65535 samtidige forbindelser på én IP-adresse

En vanlig måte å notere IP og port på er IP:port (eks.: 192.168.1.5:22)

Port	Tjeneste
0	Reservert
1	tcpmux
...	
22	SSH
...	
25	SMTP
...	
1024-49151	Brukerporter
49152-65535	Dynamisk / privat

Antall IP-adresser

Maks antall mulige IP-adresser på 32 bit er 2^{32} , eller 4.294.967.296

NAT – Network Address Translation

Omgå problemet: Bruk adressene flere ganger

Nettverk: 192.168.1.0
Maske: 255.255.255.0
Gateway: 192.168.1.1

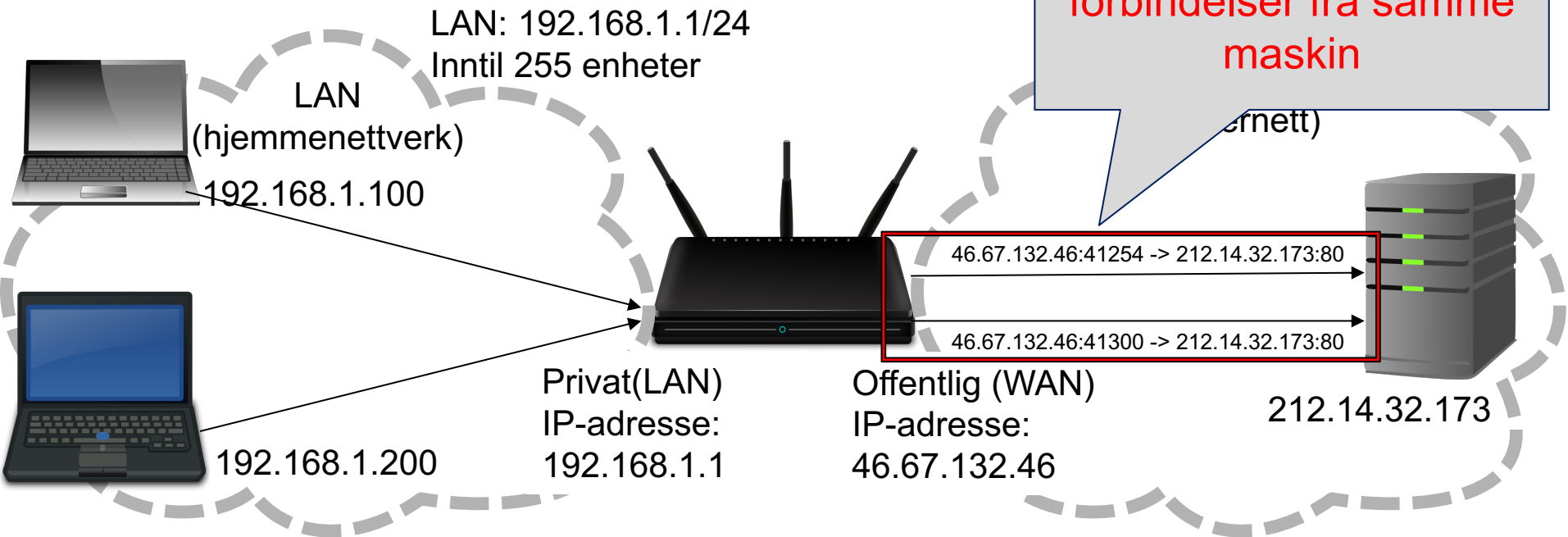
Internett

Men hvordan??

Nettverk: 192.168.1.0
Maske: 255.255.255.0
Gateway: 192.168.1.1

Nettverk: 192.168.1.0
Maske: 255.255.255.0
Gateway: 192.168.1.1

NAT – Network Address Translation

Kilde IP	Mottaker	Oversatt adresse
192.168.1.100	212.14.32.173:80	46.67.132.46:41254
192.168.1.200	212.14.32.173:80	46.67.132.46:41300

Private IP-adresser

RFC1918 name	IP address range	number of addresses	largest CIDR block (subnet mask)	host id size	mask bits
24-bit block	10.0.0.0 – 10.255.255.255	16,777,216	10.0.0.0/8 (255.0.0.0)	24 bits	8 bits
20-bit block	172.16.0.0 – 172.31.255.255	1,048,576	172.16.0.0/12 (255.240.0.0)	20 bits	12 bits
16-bit block	192.168.0.0 – 192.168.255.255	65,536	192.168.0.0/16 (255.255.0.0)	16 bits	16 bits

- Private IP-adresser er adresser som er reservert for bruk i lukkede nettverk og nettverk med NAT mot Internett
- Disse IPene skal ikke være direkte koblet mot Internett!
- En hjemmeruter er vanligvis satt opp til å gi deg et LAN med et subnett fra en av disse segmentene.

Ulemper med NAT

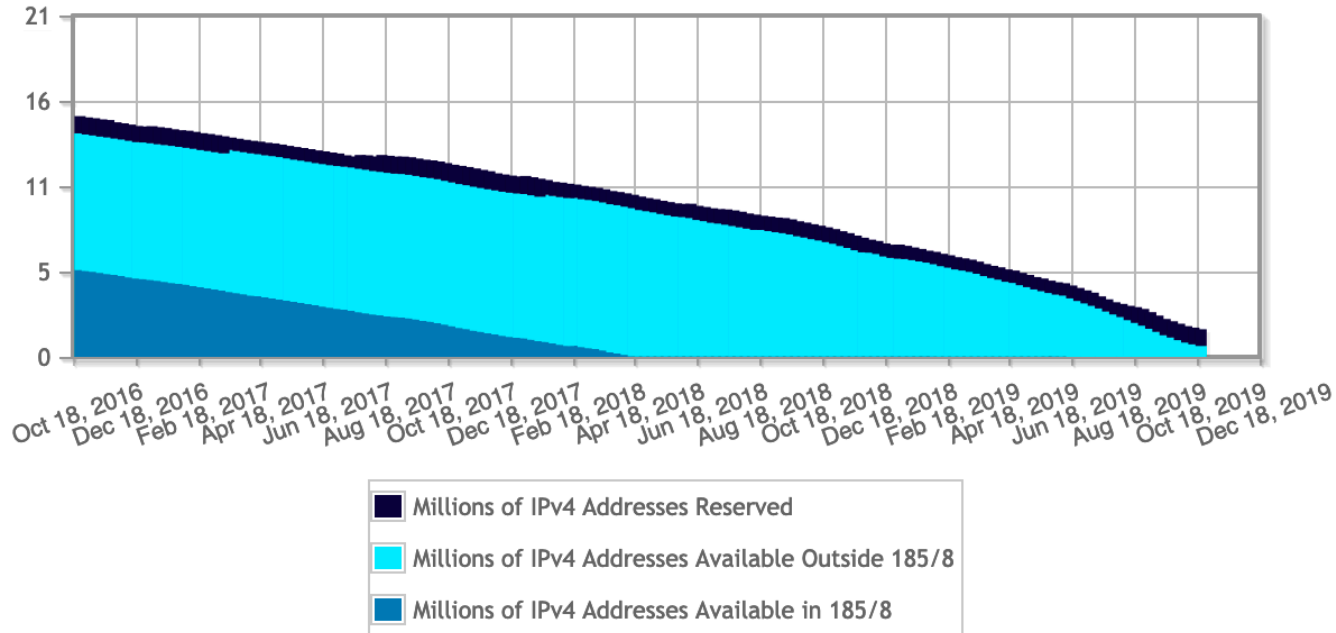
- Ekstra kompleksitet i nettverket
- Routeren må bevare tilstanden til forbindelsene
- Nye forbindelser **må** initieres fra innsiden av NAT-nettverket
- Gjør det vanskelig å koble til utenifra
 - Universal Plug and Play (UPnP)
 - Enheter på LAN kan automatisk åpne opp for forbindelser utenifra
 - STUN / TURN ++
 - Bruke maskiner med gyldig Internett IP-adresse til å sette opp forbindelsen.
 - Videresending av porter
 - f.eks. 46.67.132.46:5000 -> 192.168.1.5:5000
 - demilitarized zone (DMZ): 46.67.132.46:* -> 192.168.1.5:*

Anatomien til et LAN – et typisk oppsett

- LAN ID (CIDR): 192.168.0.0/24
- Kringkastingsadresse: 192.168.0.255
- Tilgjengelige adresser: 192.168.0.1-192.168-0.254
 - 254 adresser
 - ...men 1 av disse må settes av til router om du skal koble LAN til Internett
 - f.eks. 192.168.0.1
 - Router fungerer ofte også som DHCP-tjener og DNS-cache i hjemmenettverk

IPv4 -> IPv6

RIPE NCC IPv4 Pool – Last 36 Months

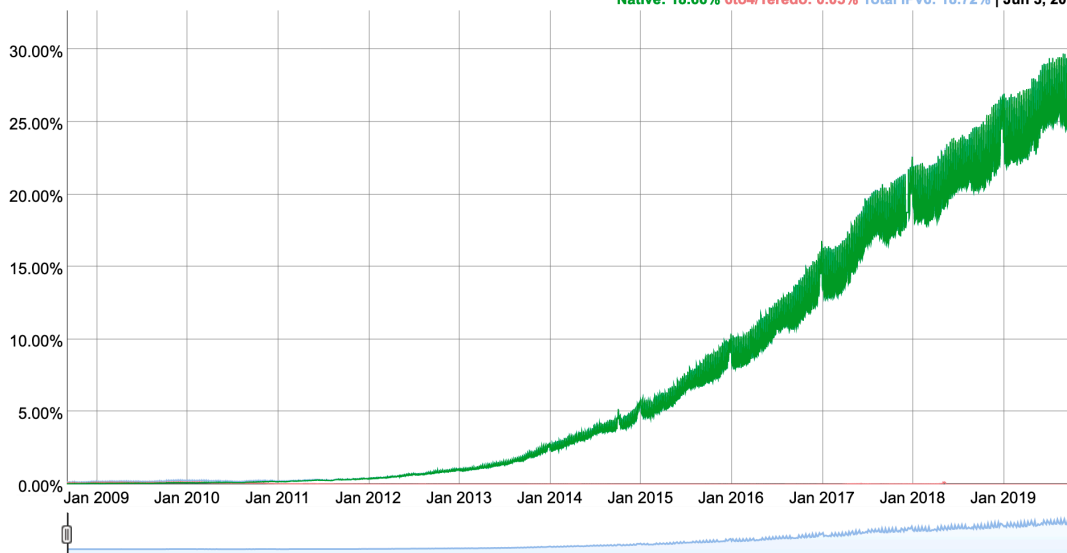
Selv med NAT i bruk på svært mange nettverk, er antall tilgjengelige IPv4-adresser i ferd med å bli kritisk lavt.

- Lang prosess med å få i drift siden det må støttes i alle noder fra ende-til-ende
- 128-bits IP-adresse (mot 32-bit i IPv4)
- 2^{128} (eller 3.4×10^{38}) mulige adresser

IPv6 Adoption

We are continuously measuring the availability of IPv6 connectivity among Google users. The graph shows the percentage of users that access Google over IPv6.

Native: 18.66% 6to4/Teredo: 0.05% Total IPv6: 18.72% | Jun 3, 2017

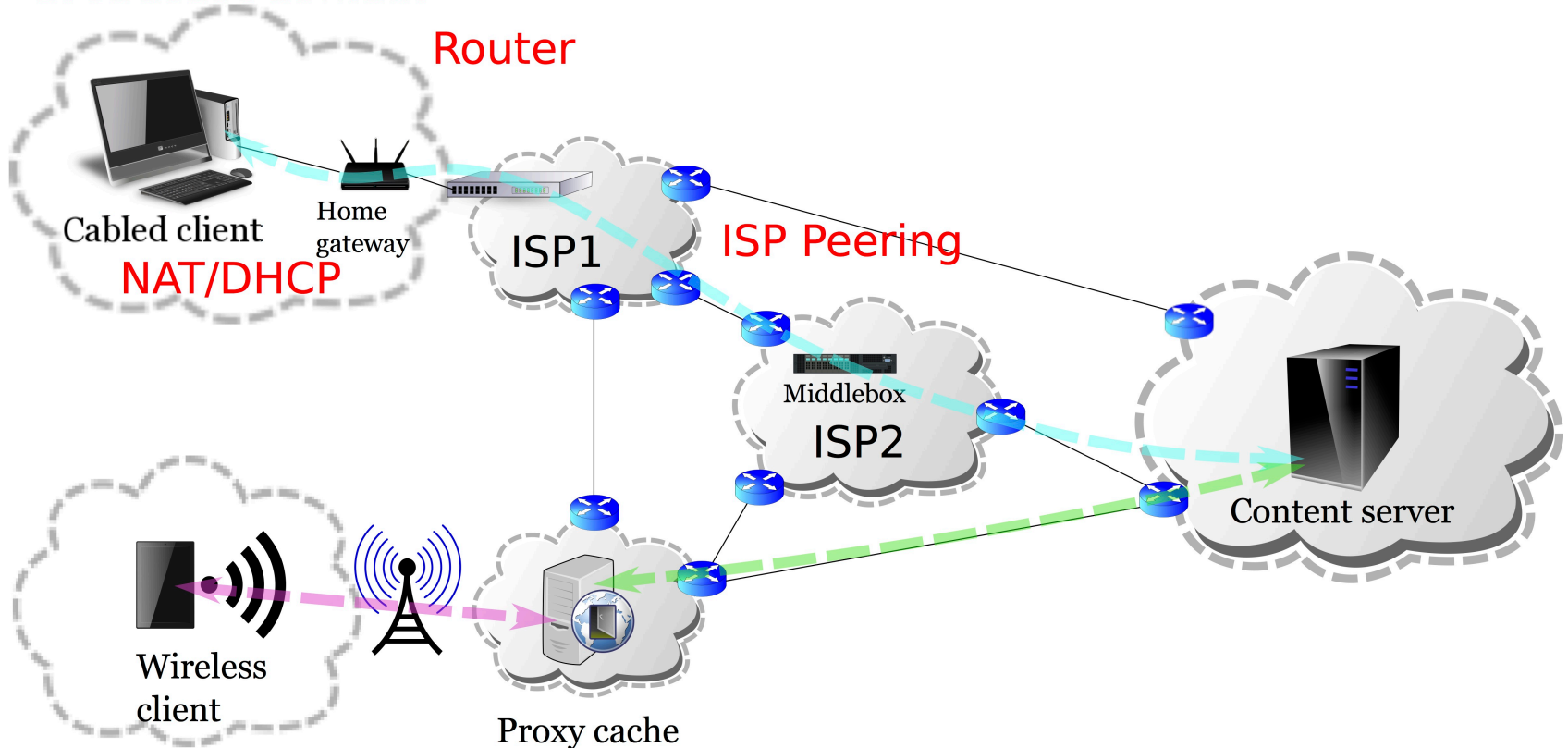

Ruting i Internett (svært kort)

- Målet for ruting: å videresende en datapakke slik at den til slutt når måladressen sin.
- En Internet Service Provider (ISP) driver et nettverk og leverer datatransport til andre ISPer og sluttbrukere.
- ISP Peering er når ISPer inngår avtaler om å videresende hverandres trafikk. Økonomiske prinsipper er da med på å bestemme hvor trafikken flyter.
- Border Gateway Protocol (BGP)– Rutingprotokoll som brukes mellom ISPer. Svært store selskaper kan også bruke BGP.
- OSPF – eksempel på rutingalgoritme for mindre nettverk. Bygger et kart over mulige ruter til måladressene. Skalerer ikke for store nettverk.

Ruting i Internett (svært kort)

Broadcast domain

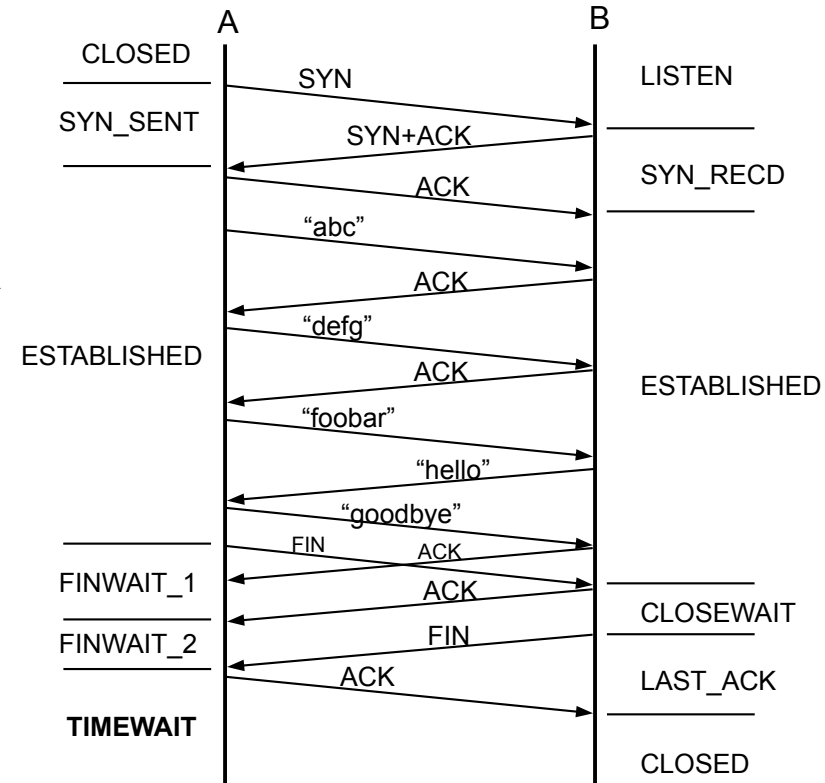
Traceroute – viser deg hvor trafikken går

- Kommandoen "traceroute" (tracpath på UiO Linux-maskiner) bruker en protokoll som heter "Internet Control Message Protocol"(ICMP) til å spore hvor datapakkene er innom på veien til målet.

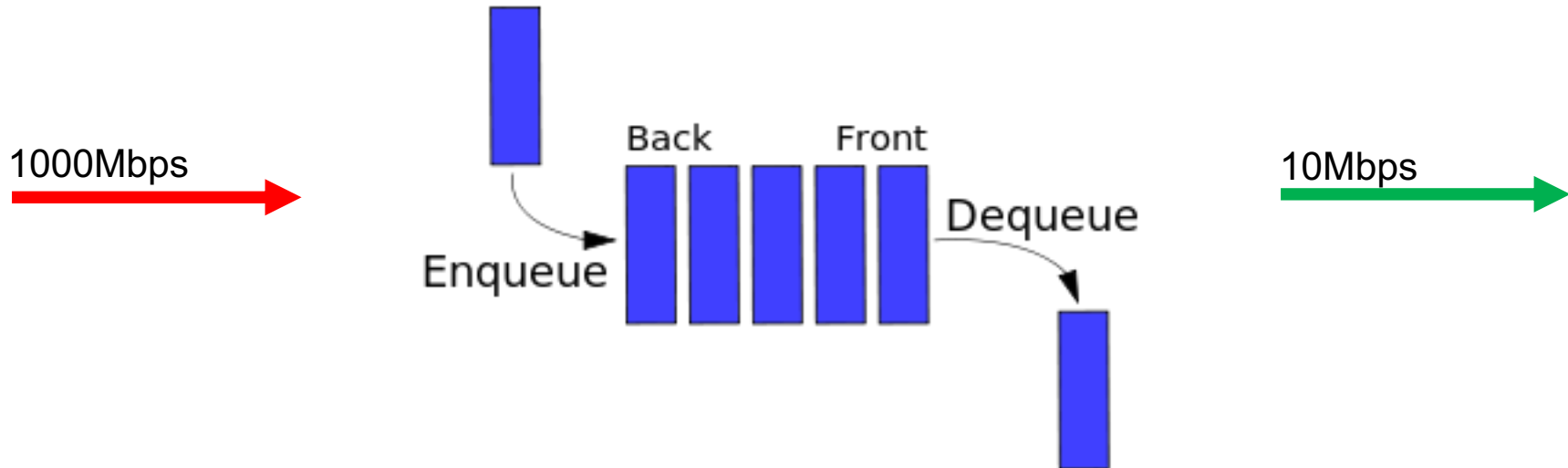
```
26.10.2017-lagene spiller sammen — apetlund@nordur:~ — ssh login.ifi.uio.no — 8...
[apetlund@nordur ~]$ tracepath amazon.co.uk
1?: [LOCALHOST] pmtu 1500
1: ifi-gw21.uio.no 0.566ms
1: ifi-gw21.uio.no 0.503ms
2: uio-gw21.uio.no 0.692ms
3: uio-gw8.uio.no 0.367ms
4: oslo-gw1.uninett.no 0.481ms
5: se-tug.nordu.net 7.143ms
6: dk-uni.nordu.net 15.045ms asymm 7
7: dk-ore.nordu.net 15.104ms asymm 6
8: de-hmb.nordu.net 19.392ms asymm 7
9: de-ffm.nordu.net 27.891ms asymm 8
10: 52.95.216.56 24.836ms asymm 9
11: 54.239.107.36 34.809ms asymm 13
12: 54.239.107.21 27.731ms asymm 11
13: 54.239.5.27 46.082ms asymm 19
14: 176.32.106.248 47.040ms asymm 18
15: 52.93.36.165 46.711ms asymm 16
16: 54.239.44.162 65.882ms
17: 52.93.7.182 66.943ms asymm 18
18: 52.93.7.143 49.998ms asymm 16
19: 176.32.106.133 49.099ms asymm 17
^C
[apetlund@nordur ~]$
```

Transmission Control Protocol (TCP)

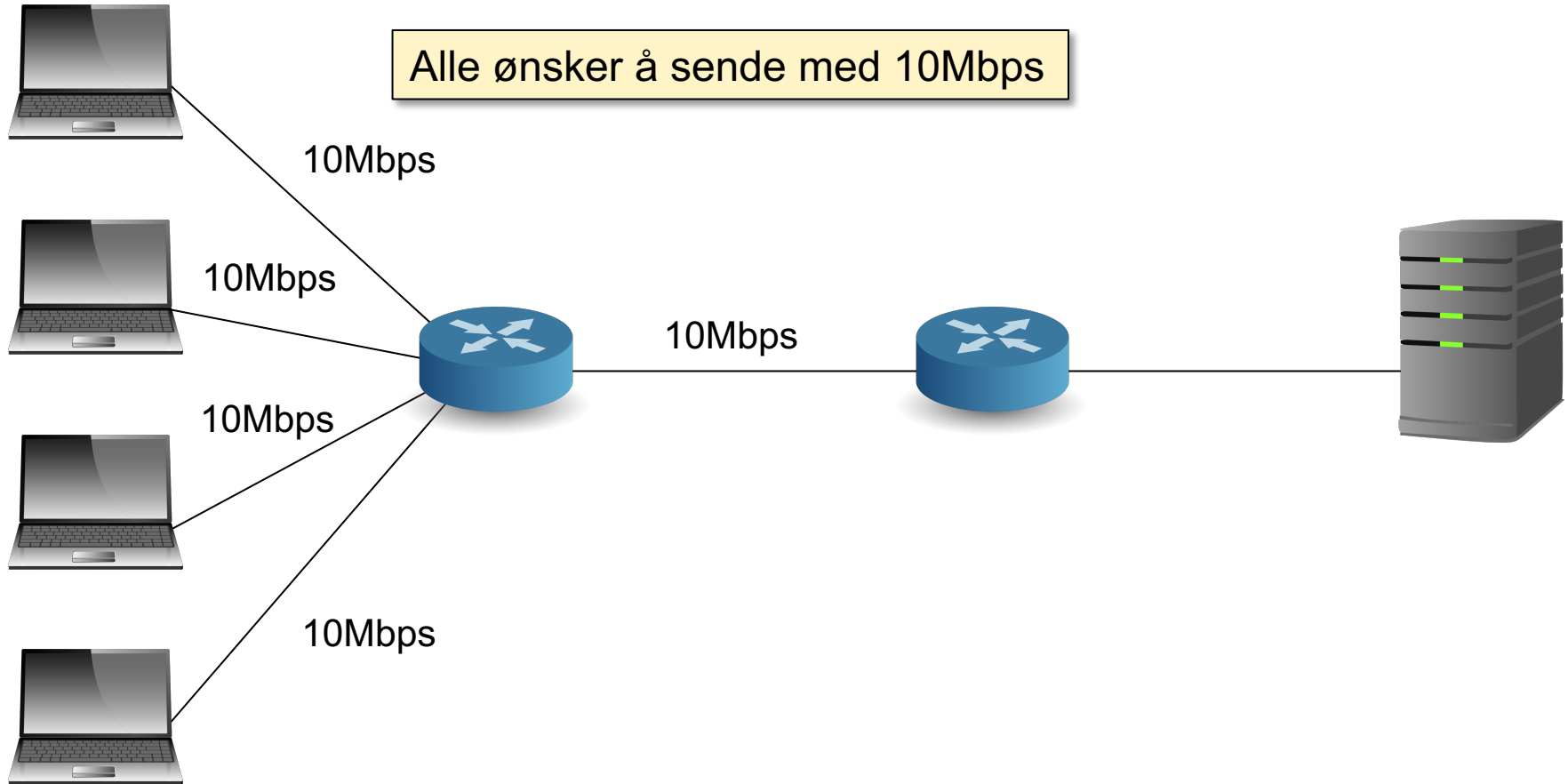
- Forbindelsesorientert
 - Settes opp ved et 3-veis-håndtrykk
 - SYN-SYN+ACK-ACK (se figur)
- Flytkontroll
 - Ikke sende fortere enn mottageren kan ta imot
- *Metningskontroll*
- Byte-strøm og levering i rekkefølge
- Pålitelighet
 - Implementert ved at bekreftelser på hver pakke sendes tilbake fra mottakeren
- Feilsjekking av nyttelasten (sjekksum)

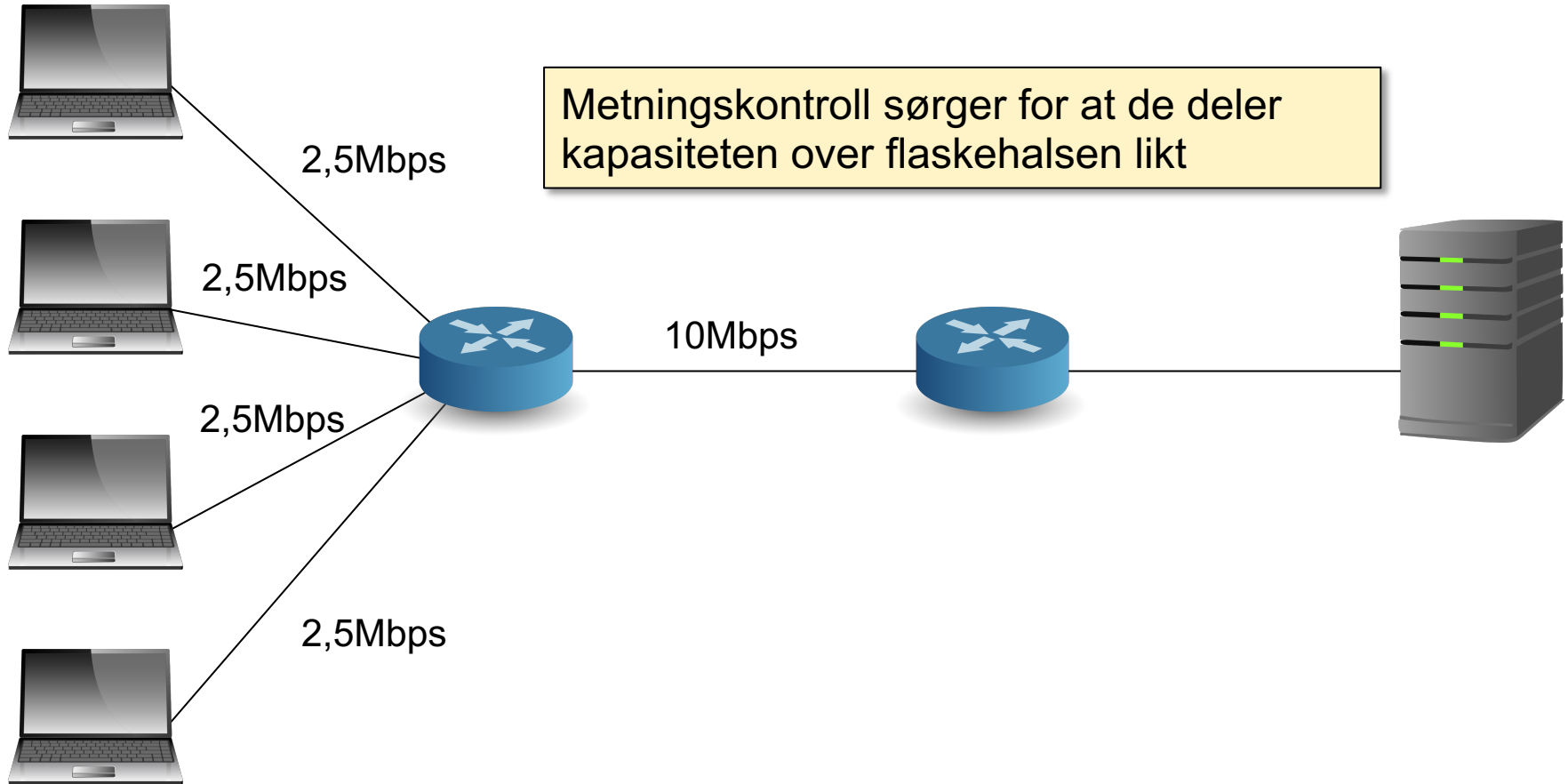
- En ruter er i utgangspunktet bare en FIFO (first-in-first-out) kø.
- Om det blir for mye trafikk over en gitt kø, vil det føre til stopp i trafikken. Dette kalles "congestion". Om det er så mye trafikk at det blir full stopp for alle, kalles det "congestion collapse".
- For å unngå dette bygde man inn mekanismer i TCP for å tilpasse senderaten til nettverksforholdene.

fortsatt metningskontroll...

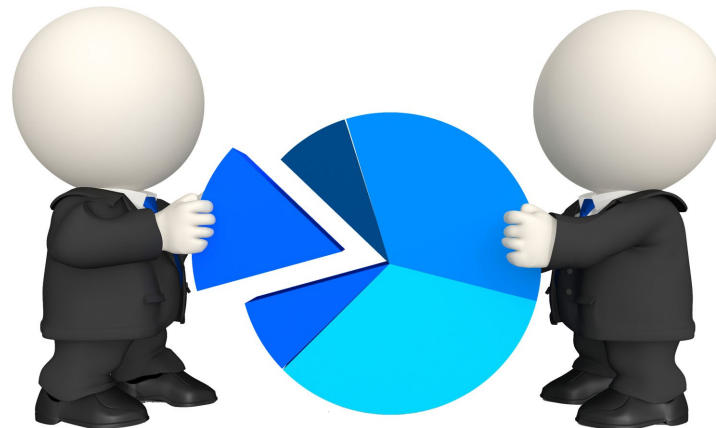

... ennå ikke ferdig med metningskontroll

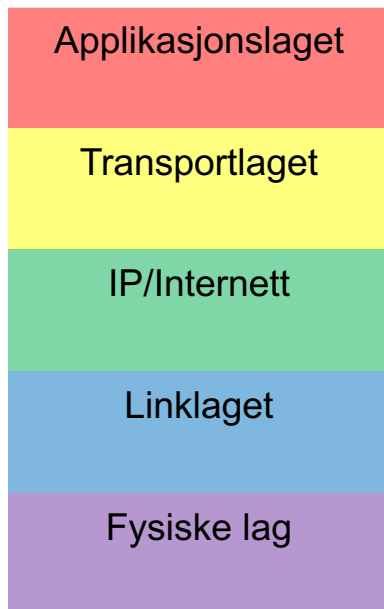

... stadig metningskontroll!

- Ressursene deles teoretisk sett likt mellom **forbindelser**
- For å kapre mer av kapasiteten: åpne flere forbindelser i parallell.
- Ingen god metode for å fordele ressurser i Internett rettferdig pr. maskin eller pr. bruker i dag.

Kryptering / sikkerhet i lagene

Secure Sockets Layer – kryptering for ende-til-ende Applikasjoner – f.eks. nettbank eller butikker.

F.eks. tcpcrypt– har som mål at alle TCP-forbindelser som settes opp skal være kryptert

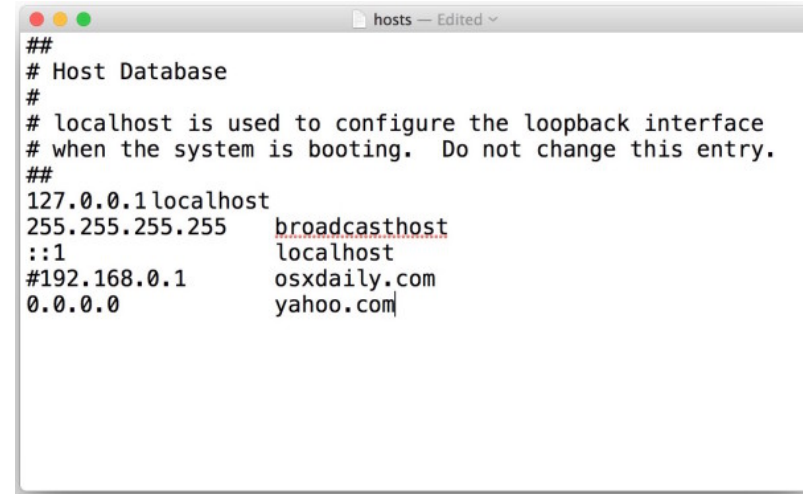
VPN (IPSEC etc.) – kobler to subnett sammen så det fungerer som ett LAN selv om de er fysisk adskilt

Kryptering på flere lag gjør det vanskeligere for uvedkomne å lytte til kommunikasjonen.

Adressen (avsender / mottakeren) er vanskelig å kryptere, da routere må vite hvor pakken skal leveres.

Med IP-adresse?

- `telnet 127.0.0.1 23`
snakker med min egen maskin
 - Brukes ofte da det er en veldefinert adresse
- `wget http://173.194.39.31:80/`
snakker med en av Google sine maskiner mulig å huske, men ikke praktisk.
- `ssh 9.228.93.3`
forsøke å kontakte en maskin du visste hadde denne adressen i 2001
umulig å huske om du ikke bruker den daglig
- det er mulig å lage alias for en IP-adresse i filen `/etc/hosts` (Unix variants)
- Opprinnelig administrert av Stanford Research Institute. Endringer ble distribuert via epost 😊


```
##
# Host Database
# localhost is used to configure the loopback interface
# when the system is booting. Do not change this entry.
##
127.0.0.1localhost
255.255.255.255 broadcasthost
::1 localhost
#192.168.0.1 osxdaily.com
0.0.0.0 yahoo.com
```


Hvordan koble til en annen maskin?

Løsning: bruk “fornuftige” navn

- som f.eks.
ssh login.ifi.uio.no
wget www.google.com

- Ikke bare lettere å huske
- Har også en hierarkisk struktur (gjenspeiler organisasjonen)

Møt **Domain Name System (DNS)**

Domain Name System

Hierarkisk navnetilordning

I motsetning til den originale flate strukturen i /etc/hosts
f.eks.: .com → google.com → mail.google.com

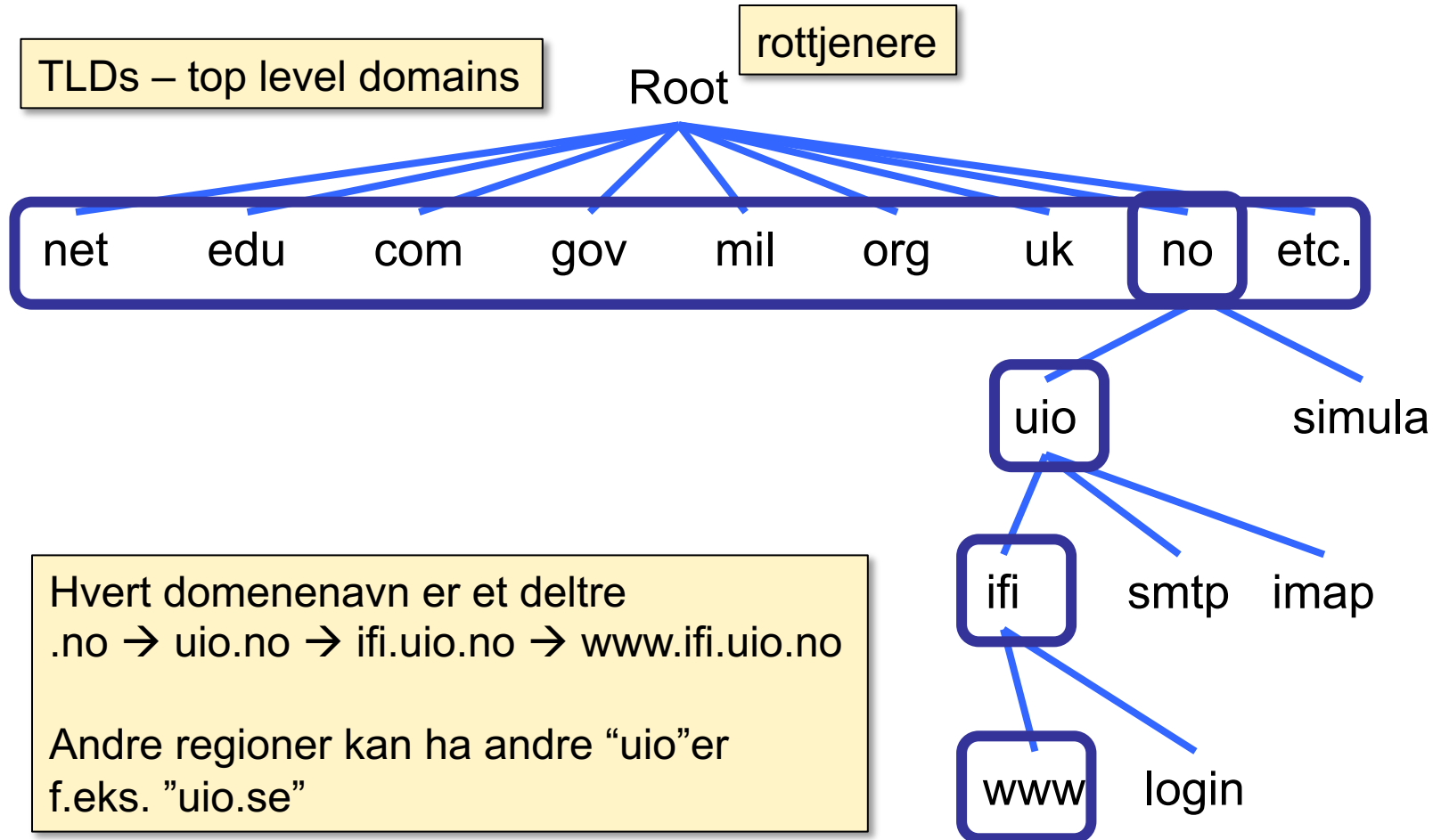
Distribuert database

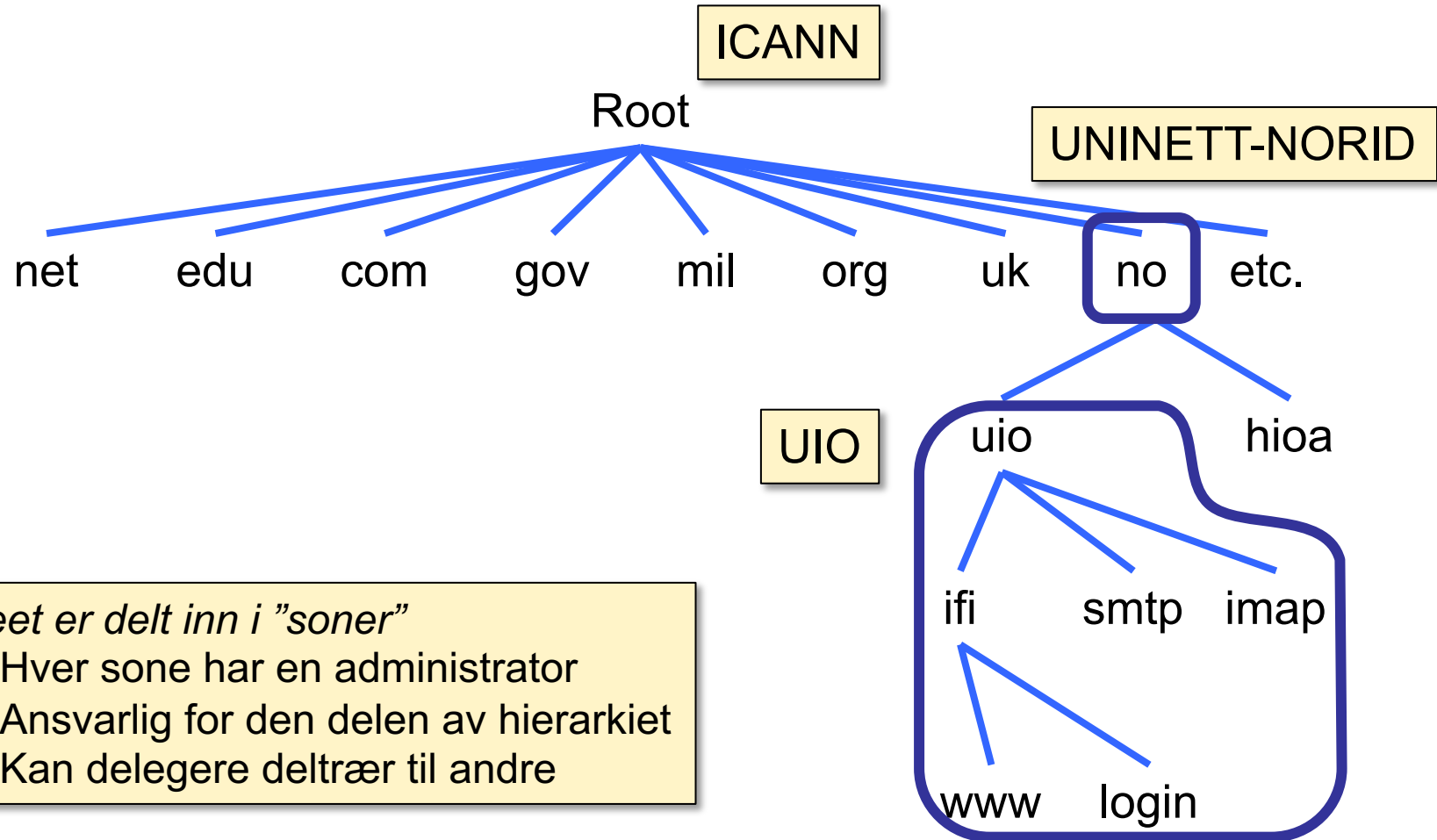
Enkel klient/tjener arkitektur

- UDP eller TCP port 53
- tjenere må bruke TCP seg i mellom (fra nylig)
- klienter som bruker TCP avvises ofte
 - reduserer lasten på DNS-tjeneren

Navnehierarki

Treet er delt inn i "soner"

- Hver sone har en administrator
- Ansvarlig for den delen av hierarkiet
- Kan delegere deltrær til andre

Funksjonene til hver DNS-tjener

- Autoritet over en del av hierarkiet
 - Ikke behov for å lagre alle DNS-navn
- Lagre alle oppføringene for maskiner/domener i sin sone
 - **Må** replikeres for å sikre opetid (minst 2 tjenere)
- Må kjenne adressene til rottjenerne
 - Slå opp forespørsler på navn som den ikke lagrer selv

Rottjenerne kjenner til alle TLDene (Top Level Domains)

Rottjenere

Ansvarlige for "Root Zone File"

- Liste over TLDer og hvem som kontrollerer dem

com.	172800	IN	NS	a.gtld-servers.net.
com.	172800	IN	NS	b.gtld-servers.net.
com.	172800	IN	NS	c.gtld-servers.net.

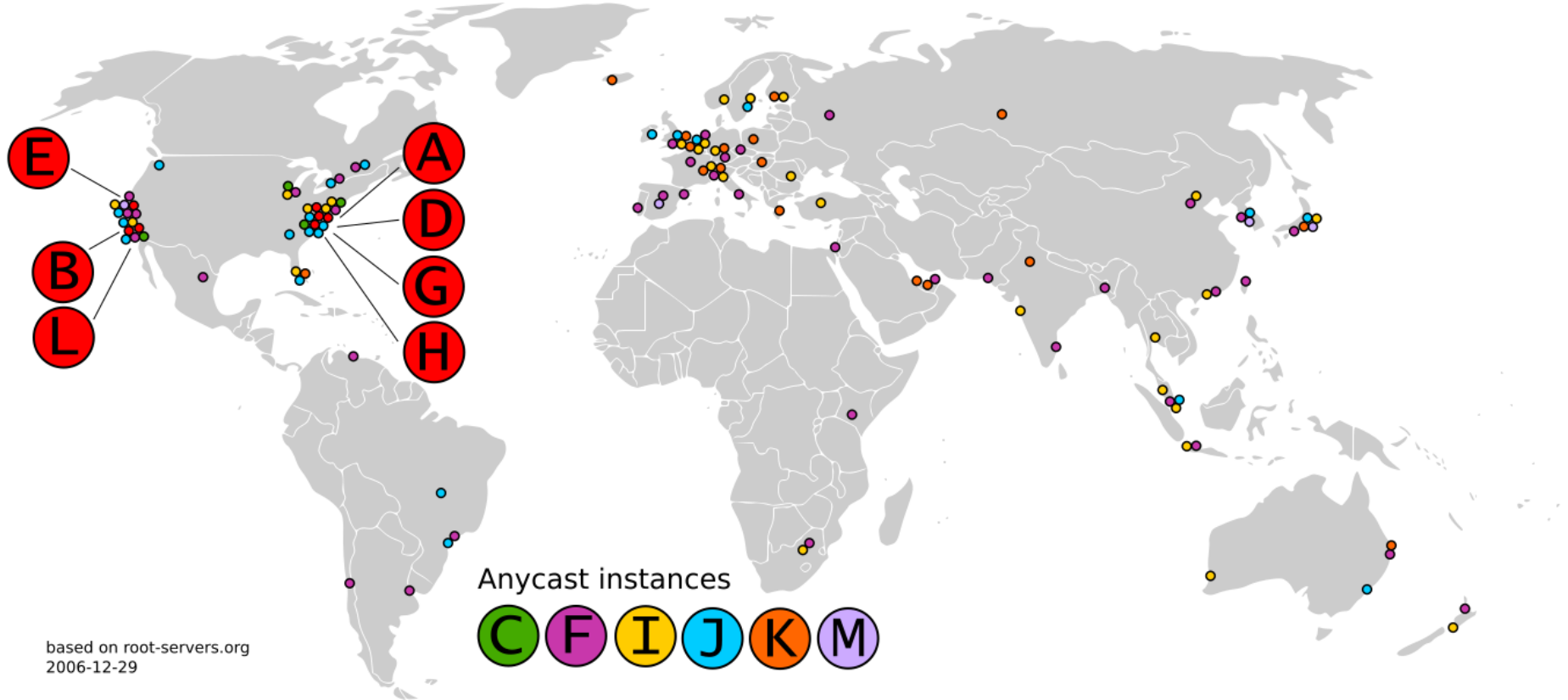
Administrert av "Public Technical Identifiers" (PTI)

- 13 rottjenere servers, labeled A→M
- 6 er replisert globalt med teknikken "anycast"

Kontaktes når man mislykkes med navneoppslag

- I praksis blir denne informasjonen cachet på de fleste systemer
- DDoS-angrep kan svekke tjenesten
- Designfeil i infrastrukturen kan skape problemer

ICANN - rottjenere

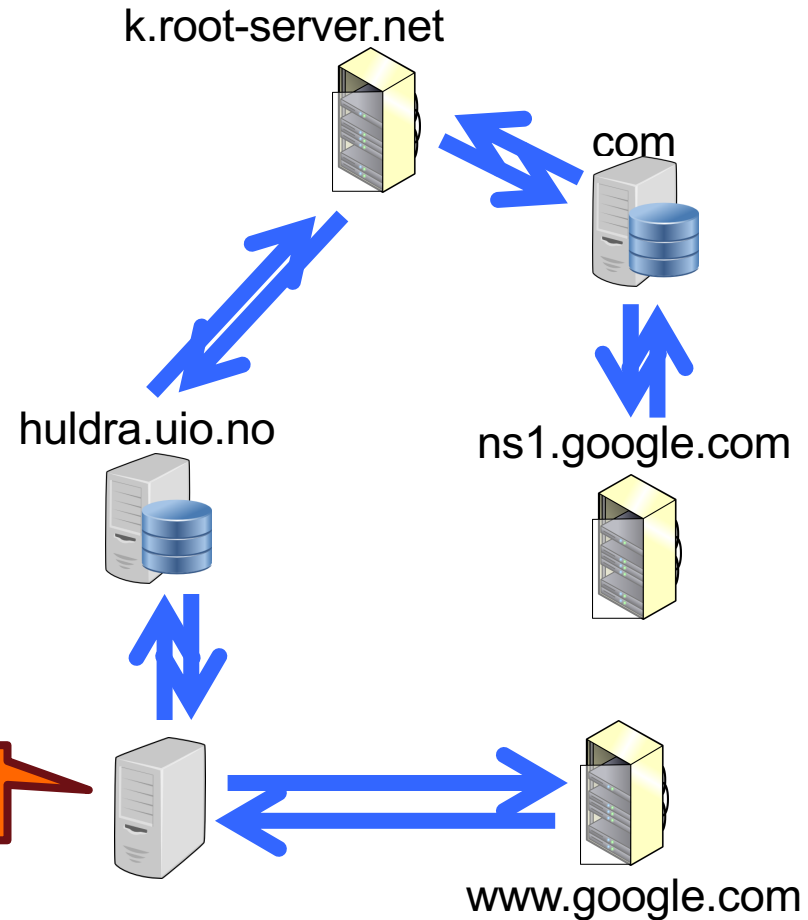
k-root (Europe) er en "anycast" rotnode
 Kart over enheter og hvilken instans av k-root den ser, basert på plassering

Rekursivt oppslag i DNS

Klassisk metode

- Serveren må lagre tilstand for hver forespørsel inntil svaret er levert
- Alle noder på veien kan cache resultatet for senere bruk
- Konsentrerer dataflyten rundt de sentrale tjenerne
- Mye lagring av tilstand på de sentrale tjenerne

get www.google.com

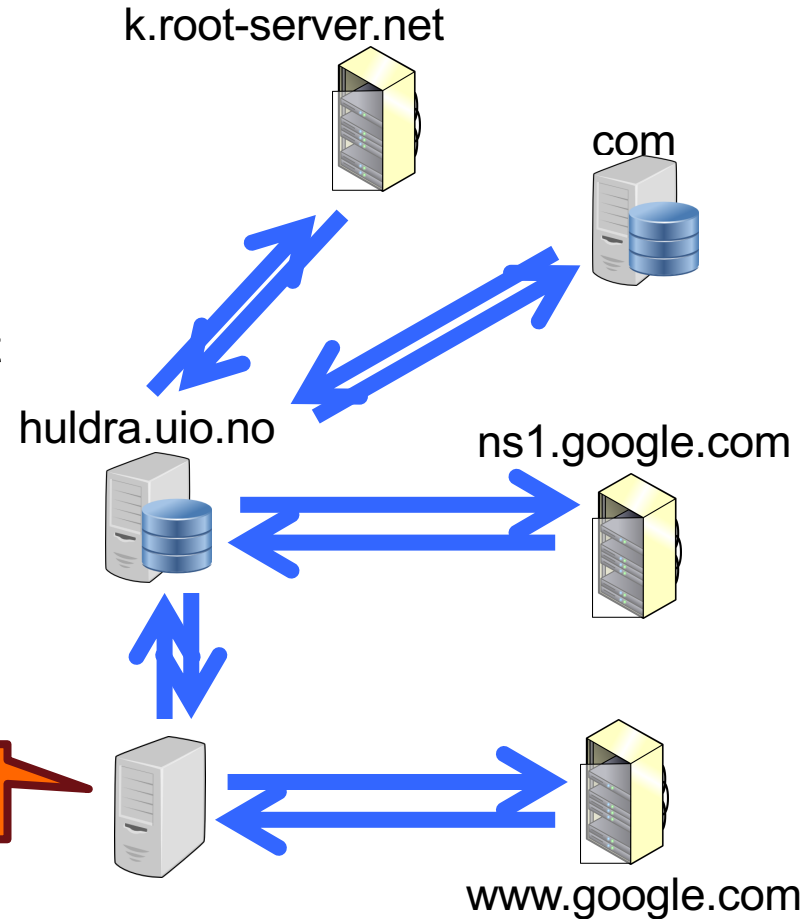

Iterert oppslag i DNS

Nyere metode

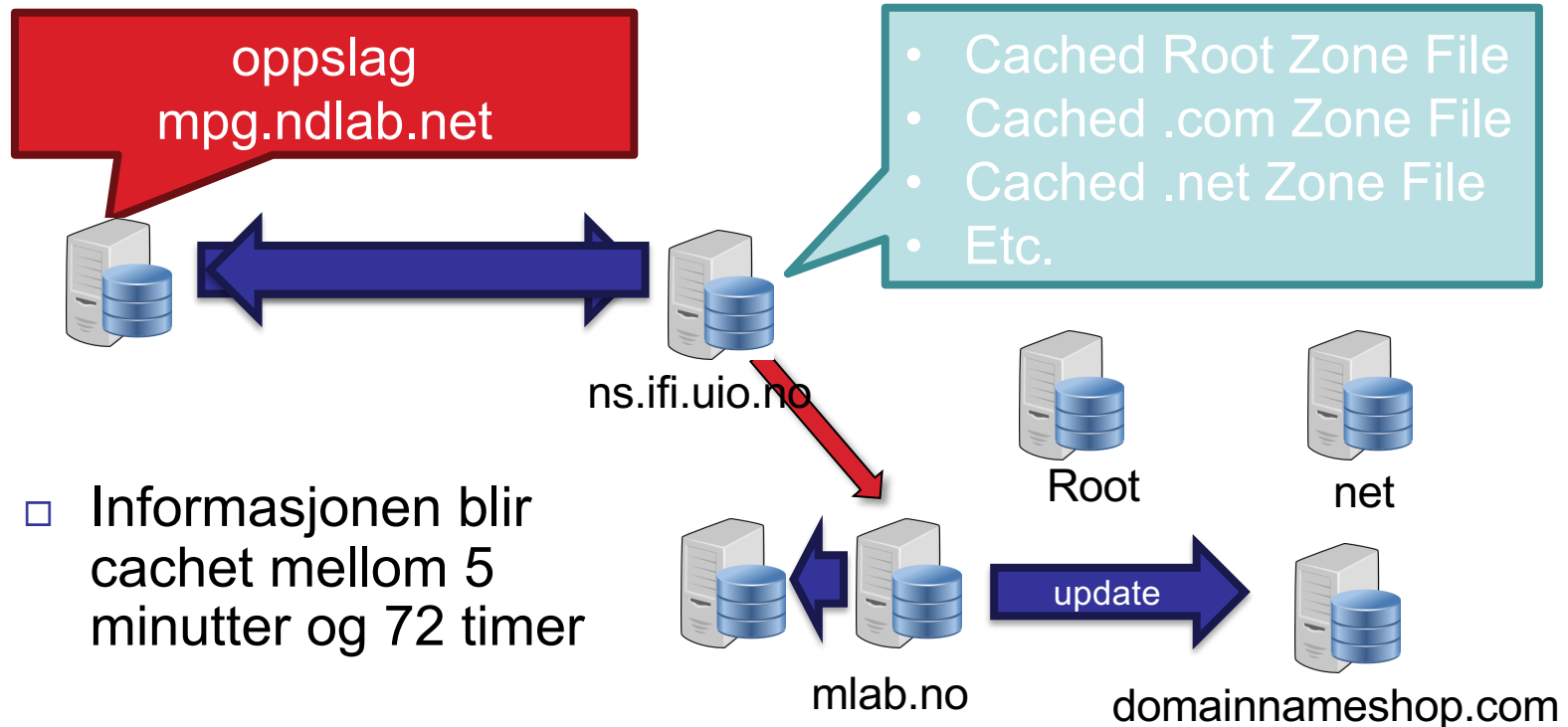
- Viderekobler forespørselen
- Tilstanden lagres bare på den lokale tjeneren inntil svaret er levert
- Tillater få noder å cache resultatet
- Halverer antallet forespørsler hos de sentrale tjenerne
- Unngår fullstendig lagring av tilstand på de sentrale tjenerne

get www.google.com

Caching vs. oppdaterte data

- Caching reduserer forsinkelsen for et DNS-oppslag
- Caching reduserer lasten på DNS-tjenerne
- Caching forsinket oppdateringer

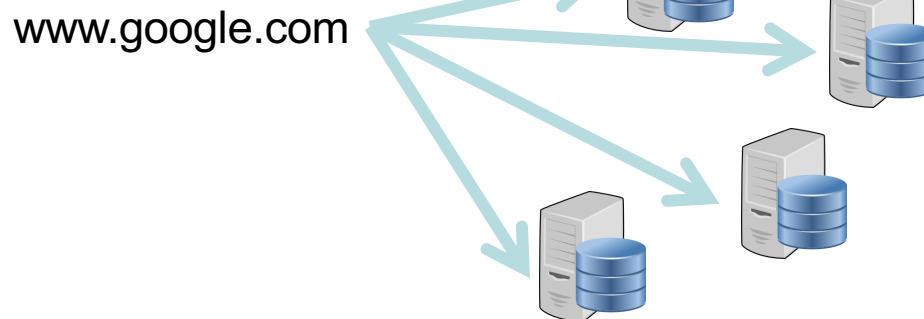
Alias og lastbalansering

Én maskin kan ha mange alias

Ett domene kan kobles til mange maskiner

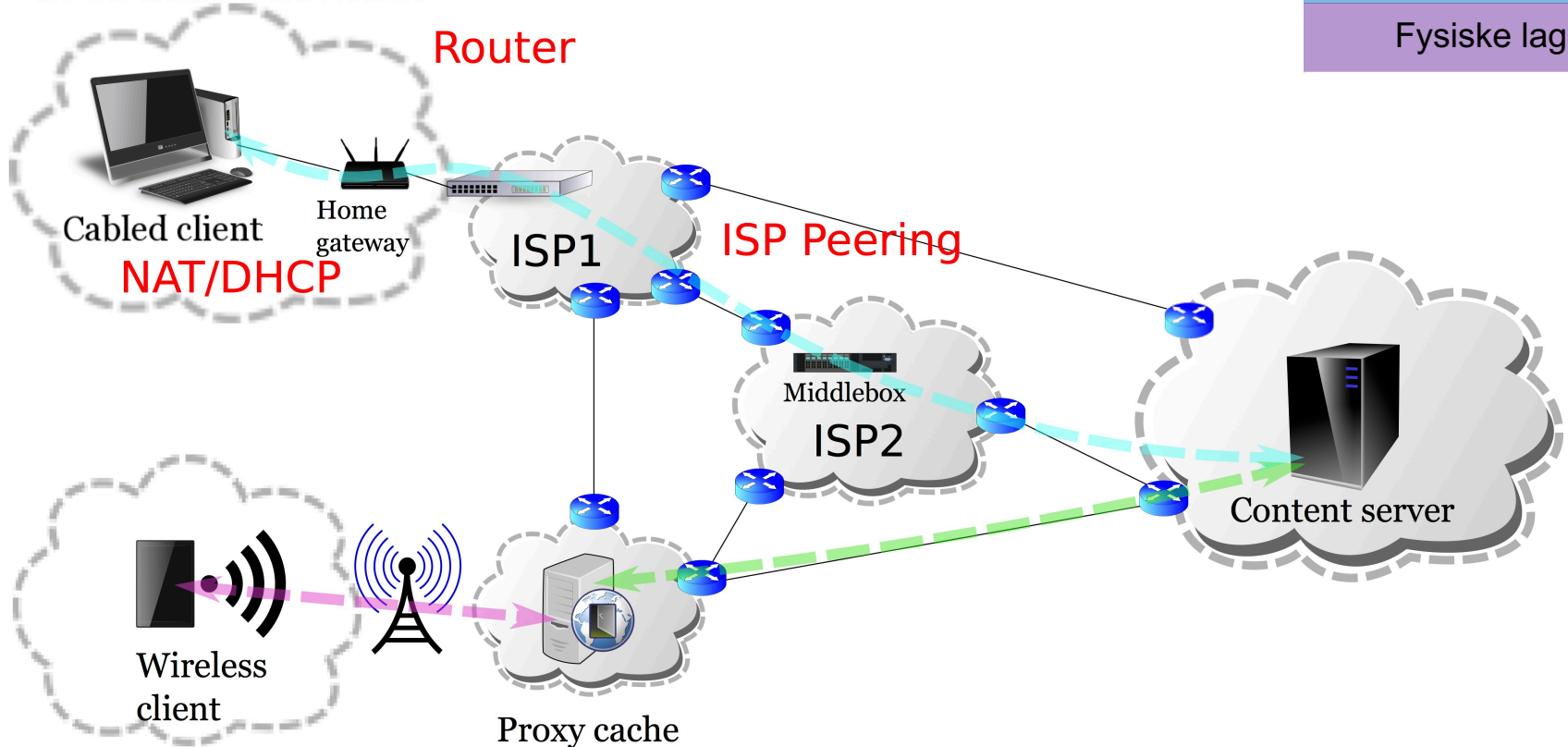
Eksempler:
k.root-server.net
og
login.ifi.uio.no

En datapakkes vei gjennom nettet

Applikasjonslaget
Transportlaget
IP/Internett
Linklaget
Fysiske lag

Broadcast domain

Nyttige nettverksverktøy

Verktøy	
ping	Måler forsinkelsen mellom din maskin og en annen på internett
tracert	Gir informasjon om hvert hopp en datapakke er innom på vei til målet.
tracert	Samme som tracert, men trenger ikke superusertilgang
netstat	Gir informasjon om nettverksforbindelser på din maskin
dig	Gjøre DNS-oppslag og se hva som returneres.
whois	Slå opp hvem som eier/disponerer en IP-adresse
tcpdump / Wireshark	Logge pakker som går inn og ut av maskinen, samt utføre analyse

Ekstramateriale:

- Wikipedia (gode artikler på disse temaene):
 - Internet Protocol Suite – med link til de andre komponentene:
https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_protocol_suite
- Bøker og artikler:
 - Tanenbaum, Andrew S. "[Computer Networks](#)". Prentice Hall PTR
 - [James F. Kurose, Keith W. Ross, Computer Networking: A Top-Down Approach](#)

